

Druhý protokol k Haagské úmluvě na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu z roku 1954

Haag, 26. března 1999

Strany,

Vědomy si potřeby zlepšit ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu a zavést systém zvýšené ochrany pro konkrétně určené kulturní statky;

Znovu potvrzující důležitost ustanovení Úmluvy na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu, sjednané v Haagu dne 14. května 1954, a zdůrazňující nutnost doplnit tato ustanovení opatřeními na posílení jejich provádění;

Vedeny přáním poskytnout vysokým smluvním stranám Úmluvy prostředky pro těsnější zapojení do ochrany kulturních statků za ozbrojeného konfliktu zavedením příslušných postupů;

Berouce v úvahu, že pravidla upravující ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu by měla odrážet vývoj mezinárodního práva;

Potvrzující, že otázky, které nejsou upraveny ustanoveními tohoto Protokolu, se budou nadále řídit pravidly mezinárodního práva obyčejového;

Se dohodly takto:

Hlava 1 Úvod

Článek 1 Definice

Pro účely tohoto Protokolu:

- (a) “strana” znamená smluvní stranu tohoto Protokolu;
- (b) “kulturní statky” znamenají kulturní statky definované v článku 1 Úmluvy;
- (c) “Úmluva” znamená Úmluvu na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu sjednanou v Haagu dne 14. května 1954;
- (d) “vysoká smluvní strana” znamená smluvní stranu Úmluvy;
- (e) “zvýšená ochrana” znamená systém zvýšené ochrany ustavený články 10 a 11;
- (f) “vojenský cíl” znamená objekt, který svou povahou, umístěním, účelem nebo použitím představuje účinný příspěvek k vojenským akcím a jehož celkové nebo částečné zničení, obsazení nebo neutralizace poskytuje za daných okolností zjevnou vojenskou výhodu;
- (g) “nezákonný” znamená pod nátlakem nebo jinak v rozporu s platnými předpisy vnitrostátního právního řádu okupovaného území nebo mezinárodního práva;
- (h) “Seznam” znamená Mezinárodní seznam kulturních statků pod zvýšenou ochranou zřízený v souladu s článkem 27 odstavec 1 písmeno b);
- (i) “generální ředitel” znamená generálního ředitele UNESCO;
- (j) “UNESCO” znamená Organizaci spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu;

- (k) "První protokol" znamená Protokol na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu sjednaný v Haagu dne 14. května 1954.

Článek 2 Vztah k Úmluvě

Tento Protokol ve vztazích mezi stranami doplňuje Úmluvu.

Článek 3 Působnost

1. Vedle ustanovení platných v době míru platí tento Protokol v situacích uvedených v článku 18 odstavce 1 a 2 Úmluvy a v článku 22 odstavec 1.
2. Pokud jedna ze stran ozbrojeného konfliktu není vázána tímto Protokolem, strany tohoto Protokolu jím jsou ve svých vzájemných vztazích i nadále vázány. Dále jsou vázány tímto Protokolem ve vztahu k účastnickému státu konfliktu, který jím vázán není, pokud tento stát přijme ustanovení tohoto Protokolu a dokud je uplatňuje.

Článek 4 Vztah mezi Hlavou 3 a ostatními ustanoveními Úmluvy a tohoto Protokolu

Uplatňováním ustanovení Hlavy 3 tohoto Protokolu není dotčeno:

- (a) uplatňování ustanovení Hlavy I Úmluvy a Hlavy 2 tohoto Protokolu;
- (b) uplatňování ustanovení Hlavy II Úmluvy s tou výjimkou, že pokud mezi stranami tohoto Protokolu nebo mezi některou stranou a některým státem, který přijal a uplatňuje tento Protokol v souladu s článkem 3 odstavec 2, byla kulturním statkům poskytnuta jak zvláštní ochrana, tak zvýšená ochrana, platí pouze ustanovení o zvýšené ochraně.

Hlava 2 Obecná ustanovení o ochraně

Článek 5 Zabezpečení kulturních statků

Přípravná opatření přijatá v době míru k zabezpečení kulturních statků proti předvídatelným účinkům ozbrojeného konfliktu podle článku 3 Úmluvy podle okolností zahrnují přípravu inventářů, plánování nouzových opatření na ochranu proti požáru či zhroutilí budovy, přípravu přemístění movitých kulturních statků či zajištění odpovídající ochrany takových statků přímo na místě a určení příslušných orgánů odpovědných za zabezpečení kulturních statků.

Článek 6 Zajištění šetrného zacházení s kulturními statky

K zajištění šetrného zacházení s kulturními statky v souladu s článkem 4 Úmluvy:

- (a) se od závazků lze odchýlit z důvodu naléhavé vojenské nezbytnosti podle článku 4 odstavce 2 Úmluvy a zaměřit nepřátelský akt proti kulturním statkům, pouze když a dokud:
 - i. je kulturní statek svou funkcí přeměněn na vojenský cíl; a
 - ii není jiná reálná možnost získání obdobné vojenské výhody, jakou nabízí zaměření nepřátelského aktu proti tomuto cíli;

- (b) se od závazků lze odchýlit z důvodu naléhavé vojenské nezbytnosti podle článku 4 odstavce 2 Úmluvy a využít kulturní statky k účelům, kvůli nimž budou tyto statky pravděpodobně vystaveny zničení či poškození, pouze když a dokud není možnost volby mezi takovým využitím kulturních statků a jinou proveditelnou metodou získání obdobné vojenské výhody;
- (c) rozhodnutí odvolat se na naléhavou vojenskou nezbytnost může učinit pouze důstojník velící útvaru velikostí se rovnajícím praporu nebo většímu nebo, pokud okolnosti neumožňují jiný postup, důstojník velící útvaru menšímu než prapor;
- (d) v případě útoku na základě rozhodnutí přijatého podle písmene a) musí být vydáno účinné předchozí varování, kdykoli to okolnosti umožňují.

Článek 7 Preventivní opatření při útoku

Aniž by tím byla dotčena jiná preventivní opatření vyžadovaná mezinárodním humanitárním právem při vedení vojenských operací, každá strana konfliktu:

- (a) učiní vše proveditelné, aby ověřila, zda cíle útoku nejsou kulturními statky chráněnými podle článku 4 Úmluvy;
- (b) učiní při výběru prostředků a způsobů útoku všechna proveditelná preventivní opatření, aby předešla náhodnému poškození kulturních statků chráněných podle článku 4 Úmluvy a aby takové poškození v každém případě minimalizovala;
- (c) zdrží se rozhodnutí zahájit jakýkoliv útok, o němž lze předpokládat, že způsobí náhodné poškození kulturních statků chráněných podle článku 4 Úmluvy, které by bylo nepřiměřené konkrétní a přímé očekávané vojenské výhodě; a
- (d) zruší či pozastaví útok, pokud vyjde najevo:
 - (i) že cíl je kulturním statkem chráněným podle článku 4 Úmluvy;
 - (ii) že útok zřejmě způsobí náhodné poškození kulturních statků chráněných podle článku 4 Úmluvy, které by bylo nepřiměřené konkrétní a přímé očekávané vojenské výhodě.

Článek 8 Preventivní opatření proti následkům nepřátelských akcí

Strany konfliktu v co největší možné míře:

- (a) přemístí movité kulturní statky z blízkosti vojenských cílů nebo zajistí odpovídající ochranu na místě;
- (b) se vyhnou umísťování vojenských cílů v blízkosti kulturních statků.

Článek 9 Ochrana kulturních statků na okupovaném území

1. Aniž by tím byla dotčena ustanovení článků 4 a 5 Úmluvy, strana okupující zcela nebo zčásti území jiné strany na okupovaném území zakáže a zamezí:
 - (a) jakýkoli nezákonný vývoz a jiné přemísťování kulturních statků či převod vlastnických práv k nim;
 - (b) jakékoli archeologické vykopávky s výjimkou případů, kdy jsou nezbytně nutné pro zabezpečení, zdokumentování či uchování kulturních statků;

- (c) jakékoli pozměňování kulturních statků či změnu jejich využití s úmyslem zatajit či zničit kulturní, historické nebo vědecké důkazy.
2. S výjimkou případů, kdy to okolnosti neumožňují, se jakékoli archeologické vykopávky kulturních statků na okupovaném území, jejich pozměňování nebo změna jejich využití provádějí v těsné součinnosti s příslušnými vnitrostátními úřady okupovaného území.

Hlava 3 Zvýšená ochrana

Článek 10 Zvýšená ochrana

Kulturním statkům lze poskytnout zvýšenou ochranu, pokud splňují následující tři podmínky:

- (a) jedná se o kulturní dědictví nejvyššího významu pro lidstvo;
- (b) jsou chráněny odpovídajícími vnitrostátními právními a administrativními opatřeními, která uznávají jejich výjimečnou kulturní a historickou hodnotu a zajišťují nejvyšší úroveň ochrany;
- (c) nejsou využívány pro vojenské účely nebo k zaštitění vojenských objektů a strana, která má tyto kulturní statky pod kontrolou, učinila prohlášení, že takto využívány nebudou.

Článek 11 Poskytnutí zvýšené ochrany

1. Každá strana by měla předložit Výboru seznam kulturních statků, pro něž hodlá žádat o poskytnutí zvýšené ochrany.
2. Strana, která má jurisdikci vůči kulturním statkům nebo je má pod kontrolou, může požádat o jejich zápis do Seznamu zřízeného v souladu s článkem 27 odstavec 1 písmeno b). Tato žádost musí obsahovat všechny potřebné informace ohledně kritérií uvedených v článku 10. Výbor může vyzvat stranu, aby požádala o zápis kulturních statků do Seznamu.
3. Jiné strany, Mezinárodní výbor Modrého štítu a jiné nevládní organizace s příslušnou odborností mohou Výboru doporučovat konkrétní kulturní statky. V takových případech se Výbor může rozhodnout vyzvat stranu, aby požádala o zápis těchto kulturních statků do Seznamu.
4. Práva stran sporu nejsou dotčena ani žádostí o zápis kulturních statků nacházejících se na území, na něž si nárokuje svrchovanost či jurisdikci více než jeden stát, ani jejich zápisem.
5. Po obdržení žádosti o zápis do Seznamu informuje Výbor o této žádosti všechny strany. Strany mohou do šedesáti dnů předložit Výboru protesty proti takové žádosti. Tyto protesty musejí vycházet pouze z kritérií uvedených v článku 10. Musejí být konkrétní a držet se faktů. Výbor protesty zváží a před přijetím rozhodnutí poskytne straně žádající o zápis dostatečnou příležitost na ně odpovědět. Pokud jsou Výboru předloženy takové protesty, rozhodnutí o zápisu do Seznamu se nezávisle na článku 26 přijímají čtyřpětinovou většinou přítomných a hlasujících členů.
6. Při rozhodování o žádosti by Výbor měl požádat o radu vládní a nevládní organizace, jakož i jednotlivé odborníky.

7. Rozhodnutí poskytnout či odeprít zvýšenou ochranu lze přijmout pouze na základě kritérií uvedených v článku 10.
8. Ve výjimečných případech, kdy Výbor dojde k závěru, že strana žádající o zápis kulturních statků do Seznamu nemůže splnit kritéria článku 10 písmeno b), se Výbor může rozhodnout poskytnout zvýšenou ochranu, pokud žádající strana předloží žádost o mezinárodní pomoc podle článku 32.
9. Při zahájení nepřátelských akcí může strana konfliktu z důvodu naléhavé potřeby požádat o zvýšenou ochranu kulturních statků spadajících pod její jurisdikci či kontrolu sdělením této žádosti Výboru. Výbor okamžitě předá tuto žádost všem stranám konfliktu. V takových případech Výbor zváží protesty dotčených stran urychleně. Rozhodnutí poskytnout prozatímní zvýšenou ochranu musí být přijato co nejdříve a, nezávisle na článku 26, čtyřpětinovou většinou přítomných a hlasujících členů. Výbor může poskytnout prozatímní zvýšenou ochranu po dobu do ukončení řádného řízení o poskytnutí zvýšené ochrany, pokud jsou splněna ustanovení článku 10 písmena a) a c).
10. Výbor poskytne kulturním statkům zvýšenou ochranu od okamžiku jejich zápisu do Seznamu.
11. Generální ředitel neprodleně zašle generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů a všem stranám oznámení o jakémkoli rozhodnutí Výboru zapsat kulturní statky do Seznamu.

Článek 12 Imunita kulturních statků pod zvýšenou ochranou

Strany konfliktu zajistí imunitu kulturních statků pod zvýšenou ochranou tím, že se zdrží útoku na takové statky a jakéhokoli využití takových statků či jejich bezprostředního okolí na podporu vojenské akce.

Článek 13 Pozbytí zvýšené ochrany

1. Kulturní statky pod zvýšenou ochranou pozbudou takovou ochranu pouze:
 - (a) pokud je taková ochrana pozastavena či zrušena v souladu s článkem 14; nebo
 - (b) pokud a dokud se kulturní statky svým využitím stanou vojenským cílem.
2. Za okolností uvedených v odstavci 1 písmeno b) mohou být takové statky předmětem útoku pouze, pokud:
 - (a) je útok jediným použitelným prostředkem ukončení využití statků způsobem uvedeným v odstavci 1 písmeno b);
 - (b) byla přijata všechna proveditelná preventivní opatření při výběru prostředků a způsobů útoku s cílem ukončit takové využití a nepůsobit, nebo alespoň minimalizovat, škody na kulturních statcích;
 - (c) neumožňují-li to okolnosti vzhledem k nutnosti bezprostřední sebeobrany, pokud:
 - (i) útok je nařízen z nejvyššího stupně operačního velení;
 - (ii) silám protivníka je vydáno účinné předchozí varování požadující ukončení užívání uvedeného v odstavci 1 písmeno b); a

- (iii) silám protivníka je poskytnut dostatek času na nápravu situace.

Článek 14 Pozastavení a zrušení zvýšené ochrany

1. Pokud kulturní statky nadále nesplňují kterékoli z kritérií v článku 10 tohoto Protokolu, může jim Výbor pozastavit jejich statut zvýšené ochrany nebo tento statut zrušit vynětím těchto kulturních statků ze Seznamu.
2. V případě vážného porušení článku 12 ohledně kulturních statků pod zvýšenou ochranou plynoucího z jejich využití na podporu vojenské akce jim může Výbor pozastavit statut zvýšené ochrany. Pokud takové porušování pokračuje, může Výbor výjimečně zrušit statut zvýšené ochrany vynětím těchto kulturních statků ze Seznamu.
3. Generální ředitel neprodleně zašle generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů a všem stranám tohoto Protokolu oznámení o jakémkoli rozhodnutí Výboru pozastavit či zrušit zvýšenou ochranu.
4. Před přijetím takového rozhodnutí poskytne Výbor stranám příležitost sdělit své názory.

Hlava 4 Trestní odpovědnost a jurisdikce

Článek 15 Závažná porušení tohoto Protokolu

1. Jakákoli osoba se dopustí trestného činu ve smyslu tohoto Protokolu, pokud úmyslně a v rozporu s Úmluvou nebo tímto Protokolem spáchá kterýkoli z následujících činů:
 - (a) učiní kulturní statky pod zvýšenou ochranou předmětem útoku;
 - (b) využije kulturní statky pod zvýšenou ochranou nebo jejich bezprostřední okolí na podporu vojenské akce;
 - (c) rozsáhle zničí nebo si присvojí kulturní statky chráněné Úmluvou a tímto Protokolem;
 - (d) učiní kulturní statky chráněné Úmluvou a tímto Protokolem předmětem útoku;
 - (e) ukradne, vyplení či zpronevěří kulturní statky chráněné Úmluvou nebo se proti nim dopustí vandalských činů.
2. Každá strana přijme taková opatření, která mohou být nezbytná k přijetí právní úpravy, kterou se trestné činy uvedené v tomto článku stanou trestnými činy podle jejího vnitrostátního práva, a ke stanovení přiměřených trestů za tyto trestné činy. Přitom musí strany postupovat v souladu s obecnými zásadami práva a mezinárodního práva včetně pravidel rozšiřujících individuální trestní odpovědnost na osoby jiné než ty, které čin přímo spáchaly.

Článek 16 Jurisdikce

1. Aniž by tím byl dotčen odstavec 2, přijme každá strana nezbytná legislativní opatření pro založení své jurisdikce nad trestnými činy uvedenými v článku 15 v následujících případech:
 - (a) když je takový trestný čin spáchán na území tohoto státu;
 - (b) když je údajný pachatel státním příslušníkem tohoto státu;

- (c) v případě trestných činů uvedených v článku 15 písmena a) až c), když se údajný pachatel zdržuje na jeho území.
2. S ohledem na výkon jurisdikce a aniž by tím byl dotčen článek 28 Úmluvy:
- (a) tento Protokol nevylučuje vznik individuální trestní odpovědnosti nebo výkon jurisdikce podle platného vnitrostátního a mezinárodního práva, ani jím není dotčen výkon jurisdikce podle mezinárodního práva obyčejového;
 - (b) s výjimkou případů, kdy stát, který není stranou tohoto Protokolu, může přijmout a uplatňovat jeho ustanovení v souladu s článkem 3 odstavec 2, nevzniká příslušníkům ozbrojených sil a státním příslušníkům státu, který není stranou tohoto Protokolu, s výjimkou těch státních příslušníků sloužících v ozbrojených silách státu, který je stranou tohoto Protokolu, individuální trestní odpovědnost na základě tohoto Protokolu, a tento Protokol ani nezakládá povinnost založit jurisdikci vůči takovým osobám nebo je vydat.

Článek 17 Trestní stíhání

1. Pokud strana, na jejímž území je zjištěn pobyt údajného pachatele trestného činu uvedeného v článku 15 odstavec 1 písmena a) až c), tuto osobu nevydá, musí bez jakékoliv výjimky a neprodleně postoupit věc svým příslušným orgánům za účelem trestního stíhání řízením vedeným v souladu s jejím vnitrostátním právem nebo případně s příslušnými pravidly mezinárodního práva.
2. Aniž by tím byla dotčena případná příslušná pravidla mezinárodního práva, musí být jakékoli osobě, vůči níž je vedeno řízení v souvislosti s Úmluvou nebo tímto Protokolem, zaručeno slušné zacházení a spravedlivý proces v souladu s vnitrostátním právem a s mezinárodním právem ve všech fázích řízení a v žádném případě nesmí být takové osobě poskytnuty záruky méně příznivé, než jsou záruky poskytované mezinárodním právem.

Článek 18 Vydávání

1. Trestné činy uvedené v článku 15 odstavec 1 písmena a) až c) se považují za zahrnuté mezi trestné činy podléhající vydání v jakékoli smlouvě o vydávání existující mezi kterýmikoli ze stran před vstupem tohoto Protokolu v platnost. Strany se zavazují zahrnout takové trestné činy do každé smlouvy o vydávání, která mezi nimi bude následně uzavřena.
2. Pokud strana, která vydávání podmiňuje existencí smlouvy, obdrží žádost o vydání od jiné strany, s níž nemá smlouvu o vydávání, může dožádaná strana podle vlastního uvážení považovat tento Protokol za právní základ pro vydání v souvislosti s trestnými činy uvedenými v článku 15 odstavec 1 písmena a) až c).
3. Strany, které vydávání nepodmiňují existencí smlouvy, považují vzájemně trestné činy uvedené v článku 15 odstavec 1 písmena a) až c) za trestné činy podléhající vydání za podmínek stanovených právními předpisy dožádané strany.
4. Je-li to nezbytné, jsou trestné činy uvedené v článku 15 odstavec 1 písmena a) až c) považovány pro účely vydávání mezi stranami za činy spáchané nejen v místě, kde k nim došlo, ale také

na území stran, které založily jurisdikci v souladu s článkem 16 odstavec 1.

Článek 19 Vzájemná právní pomoc

1. Strany si navzájem v co nejvyšší míře poskytují pomoc v souvislosti s vyšetřováním nebo trestním či vydávacím řízením ohledně trestných činů uvedených v článku 15, včetně pomoci při získávání důkazů nezbytných pro řízení, které mají k dispozici.
2. Strany plní své závazky podle odstavce 1 v souladu s jakýmkoli smlouvami nebo jinými ujednáními o vzájemné právní pomoci, které mezi nimi případně existují. Pokud takové smlouvy nebo ujednání neexistují, poskytují si strany navzájem pomoc podle svého vnitrostátního práva.

Článek 20 Důvody zamítnutí

1. Pro účely vydávání se trestné činy uvedené v článku 15 odstavec 1 písmena a) až c) a pro účely vzájemné právní pomoci trestné činy uvedené v článku 15 nepovažují za politické trestné činy, ani za trestné činy související s politickými trestnými činy, ani za politicky motivované trestné činy. Nelze tedy zamítnout žádost o vydání nebo o vzájemnou právní pomoc na základě takových trestných činů pouze z toho důvodu, že se týká politického trestného činu nebo trestného činu souvisejícího s politickým trestným činem či politicky motivovaného trestného činu.
2. Nic v tomto Protokolu nesmí být vykládáno, jako by zakládalo povinnost vydat nebo poskytnout vzájemnou právní pomoc, pokud požádaná strana má oprávněné důvody domnívat se, že žádost o vydání pro trestné činy uvedené v článku 15 odstavec 1 písmena a) až c) nebo o vzájemnou právní pomoc ohledně trestných činů uvedených v článku 15 byla podána za účelem stíhání či trestání osoby z důvodu rasy, vyznání, národnosti, etnického původu nebo politického přesvědčení této osoby, nebo že vyhovění žádosti by způsobilo újmu na postavení této osoby z kteréhokoli z těchto důvodů.

Článek 21 Opatření týkající se jiných porušení

Aniž by tím byl dotčen článek 28 Úmluvy, přijme každá strana taková legislativní, administrativní či disciplinární opatření, která budou nezbytná pro potlačení následujících činů, pokud jsou páčány úmyslně:

- (a) jakékoli využití kulturních statků porušující Úmluvu nebo tento Protokol;
- (b) jakýkoli nezákonný vývoz, jiné přemístění kulturních statků z okupovaného území či převod vlastnických práv k nim v rozporu s Úmluvou nebo tímto Protokolem.

Hlava 5 Ochrana kulturních statků za ozbrojeného konfliktu jiné než mezinárodní povahy

Článek 22 Ozbrojené konflikty jiné než mezinárodní povahy

1. Tento Protokol platí i v případě ozbrojeného konfliktu jiné než mezinárodní povahy, který probíhá na území jedné ze stran.
2. Tento Protokol se nevztahuje na případy nepokojů a napětí uvnitř státu, například na výtržnosti, ojedinělé a sporadické násilné činy a jiné činy podobné povahy.
3. Žádného z ustanovení tohoto Protokolu se nelze dovolávat pro účely ovlivnění svrchovanosti některého státu nebo odpovědnosti vlády udržovat či znovu nastolit všemi zákonnými prostředky zákonnost a pořádek ve státě nebo bránit národní jednotu a územní celistvost státu.
4. Žádným z ustanovení tohoto Protokolu není dotčena primární jurisdikce strany, na jejímž území probíhá ozbrojený konflikt jiné než mezinárodní povahy, ohledně porušení uvedených v článku 15.
5. Žádného z ustanovení tohoto Protokolu se nelze dovolávat na ospravedlnění přímého nebo nepřímého vměšování z jakéhokoli důvodu do ozbrojeného konfliktu nebo do vnitřních či vnějších záležitostí strany, na jejímž území tento konflikt probíhá.
6. Uplatňováním tohoto Protokolu pro situaci uvedenou v odstavci 1 není dotčeno právní postavení stran konfliktu.
7. UNESCO může stranám konfliktu nabídnout své služby.

Hlava 6 Institucionální záležitosti

Článek 23 Schůze stran

1. Schůze stran se svolává zároveň s generální konferencí UNESCO a v koordinaci se schůzí vysokých smluvních stran v případě, že generální ředitel takovou schůzi svolá.
2. Schůze stran přijímá svůj jednací řád.
3. Schůze stran má následující funkce:
 - (a) volit členy Výboru v souladu s článkem 24 odstavec 1;
 - (b) schvalovat Směrnice vypracované Výborem v souladu s článkem 27 odstavec 1 písmeno a);
 - (c) poskytovat směrnice pro užívání fondu Výborem a kontrolovat užívání fondu;
 - (d) posoudit zprávu předloženou Výborem v souladu s článkem 27 odstavec 1 písmeno d);
 - (e) projednat jakýkoli problém související s uplatňováním tohoto Protokolu a případně vydat doporučení.
4. Na žádost alespoň jedné pětiny stran svolá generální ředitel mimořádnou schůzi stran.

Článek 24 Výbor na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu

1. Tímto se ustavuje Výbor na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu. Výbor se skládá z dvanácti stran zvolených schůzí stran.
2. Výbor se schází na řádném zasedání jednou ročně a na mimořádných zasedáních, kdykoli to uzná za nutné.
3. Při rozhodování o složení Výboru musí strany usilovat o zajištění rovného zastoupení různých oblastí a kultur světa.
4. Strany, které jsou členy Výboru, vyberou za své zástupce osoby s odborností v oblasti kulturního dědictví, obrany nebo mezinárodního práva a vynasnaží se na základě vzájemných konzultací zajistit, aby Výbor jako celek měl odpovídající odbornost ve všech těchto oborech.

Článek 25 Funkční období

1. Strana je volena do Výboru na čtyři roky a může být bezprostředně znovu zvolena pouze jednou.
2. Nezávisle na ustanoveních odstavce 1 skončí funkční období poloviny členů zvolených v první volbě po skončení prvního řádného zasedání schůze stran následujícího po zasedání, na němž byli zvoleni. Tyto členy vybere losem předseda této schůze po první volbě.

Článek 26 Jednací řád

1. Výbor přijme svůj jednací řád.
2. Většina členů tvoří kvorum. Rozhodnutí Výboru se přijímají dvoutřetinovou většinou hlasujících členů.
3. Členové se nesmějí účastnit hlasování o jakýchkoli rozhodnutích souvisejících s kulturními statky zasaženými ozbrojeným konfliktem, jehož jsou stranami.

Článek 27 Funkce

1. Výbor má následující funkce:
 - (a) připravuje směrnice pro provádění tohoto Protokolu;
 - (b) poskytuje, pozastavuje nebo ruší zvýšenou ochranu kulturních statků a zřizuje, vede a prosazuje Seznam kulturních statků pod zvýšenou ochranou;
 - (c) monitoruje a dohlíží na provádění tohoto Protokolu a podporuje označování kulturních statků pod zvýšenou ochranou;
 - (d) posuzuje zprávy stran a vyjadřuje se k nim, podle potřeby vyžaduje vysvětlení a připravuje vlastní zprávu o provádění tohoto Protokolu pro schůzi stran;
 - (e) přijímá a posuzuje žádosti o mezinárodní pomoc podle článku 32;
 - (f) rozhoduje o využití fondu;
 - (g) plní jakékoli jiné funkce, které mu schůze stran případně uloží.

2. Funkce Výboru se plní ve spolupráci s generálním ředitelem.
3. Výbor spolupracuje s mezinárodními a národními vládními a nevládními organizacemi, které mají podobné cíle jako Úmluva, její První protokol a tento Protokol. Na pomoc při plnění těchto funkcí si může Výbor na své schůzi přizvat jako poradce významné odborné organizace, například ty, které mají oficiální vztahy s UNESCO, včetně Mezinárodního výboru Modrého štítu (ICBS) a jeho orgánů. Představitelé Mezinárodního střediska pro výzkum uchování a obnovy kulturních statků (Římské středisko) (ICCROM) a Mezinárodního výboru Červeného kříže (ICRC) mohou být rovněž přizváni jako poradci.

Článek 28 Sekretariát

Výboru pomáhá sekretariát UNESCO, který připravuje podklady výboru a programy jeho schůzí a odpovídá za provádění jeho rozhodnutí.

Článek 29 Fond na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu

1. Tímto se ustavuje fond pro následující účely:
 - (a) poskytovat finanční či jinou pomoc na podporu přípravných či jiných opatření přijímaných v době míru v souladu mimo jiné s článkem 5, článkem 10 písmeno b) a s článkem 30, a
 - (b) poskytovat finanční či jinou pomoc v souvislosti s nouzovými, prozatímními či jinými opatřeními přijímanými na ochranu kulturních statků v době ozbrojených konfliktů nebo obnovy bezprostředně po ukončení nepřátelských akcí, mimo jiné v souladu s článkem 8 písmeno a).
2. Fond je zřízen jako svěřenecký fond v souladu s ustanoveními finančních předpisů UNESCO.
3. Částky vyplacené z fondu se využívají pouze pro takový účel, o němž rozhodne Výbor v souladu se směrnicemi uvedenými v článku 23 odstavec 3 písmeno c). Výbor může přijímat příspěvky určené k využití pouze pro určitý program či projekt, pokud Výbor rozhodne o realizaci takového programu či projektu.
4. Zdroje fondu sestávají z:
 - (a) dobrovolných příspěvků stran;
 - (b) příspěvků, darů či odkazů:
 - (i) jiných států;
 - (ii) UNESCO či jiných organizací systému Organizace spojených národů;
 - (iii) jiných mezivládních či nevládních organizací; a
 - (iv) veřejných nebo soukromých subjektů či jednotlivců;
 - (c) jakýchkoli úroků z fondu;
 - (d) prostředků získaných sbírkami nebo příjmy z akcí organizovaných ve prospěch fondu; a
 - (e) všech ostatních zdrojů povolených směrnicemi platnými pro fond.

Hlava 7 Šíření informací a mezinárodní pomoc

Článek 30 Šíření informací

1. Strany se vynasnaží vhodnými prostředky a zejména prostřednictvím vzdělávacích a informačních programů posilovat u všech svých obyvatel vědomí hodnoty kulturních statků a úctu k nim.
2. Strany budou šířit tento Protokol v co největším rozsahu jak v době míru, tak i v době ozbrojeného konfliktu.
3. Jakékoliv vojenské či civilní orgány, které v době ozbrojeného konfliktu převzou odpovědnost za uplatňování tohoto Protokolu, musejí být v plném rozsahu seznámeny s jeho textem. Za tímto účelem strany musí podle okolností:
 - (a) zařadit směrnice a pokyny o ochraně kulturních statků do svých vojenských předpisů;
 - (b) ve spolupráci s UNESCO a příslušnými vládními a nevládními organizacemi připravit a realizovat mírové výcvikové a vzdělávací programy;
 - (c) prostřednictvím generálního ředitele se vzájemně informovat o zákonech, administrativních předpisech a opatřeních přijatých podle písmen a) a b);
 - (d) prostřednictvím generálního ředitele se navzájem co nejdříve informovat o zákonech a administrativních předpisech, které případně přijmou k zajištění uplatňování tohoto Protokolu.

Článek 31 Mezinárodní spolupráce

V případech závažných porušení tohoto Protokolu se strany zavazují jednat společně prostřednictvím Výboru či jednotlivě ve spolupráci s UNESCO a Organizací spojených národů a v souladu s Chartou Organizace spojených národů.

Článek 32 Mezinárodní pomoc

1. Strana může žádat od Výboru mezinárodní pomoc pro kulturní statky pod zvýšenou ochranou, jakož i pomoc při přípravě, tvorbě či provádění zákonů, administrativních předpisů a opatření uvedených v článku 10.
2. Strana konfliktu, která není stranou tohoto Protokolu, ale která přijala a uplatňuje ustanovení podle článku 3 odstavce 2, může žádat od Výboru příslušnou mezinárodní pomoc.
3. Výbor přijme pravidla pro předkládání žádostí o mezinárodní pomoc a stanoví možné formy mezinárodní pomoci.
4. Strany se vyzývají, aby prostřednictvím Výboru poskytovaly technickou pomoc všeho druhu té straně nebo těm stranám konfliktu, které o to požádají.

Článek 33 Pomoc UNESCO

1. Jakákoliv strana může UNESCO požádat o technickou pomoc při organizování ochrany svých kulturních statků, například při přípravných pracích na zabezpečení kulturních statků, při preventivních a organizačních opatřeních pro nouzové situace a při sestavování národních inventářů kulturních statků, nebo v souvislosti s jakýmkoli jiným problémem plynoucím z uplatňování tohoto Protokolu. UNESCO poskytne takovou pomoc v mezích daných svým programem a svými zdroji.
2. Strany se vyzývají poskytovat technickou pomoc na bilaterální či multilaterální úrovni.
3. UNESCO je oprávněno činit z vlastní iniciativy stranám návrhy v těchto záležitostech.

Hlava 8 Provádění tohoto Protokolu

Článek 34 Ochranné mocnosti

Tento Protokol se provádí za součinnosti ochranných mocností odpovědných za ochranu zájmů stran konfliktu.

Článek 35 Smírčí procedura

1. Ochranné mocnosti poskytují dobré služby ve všech případech, kdy to považují za prospěšné v zájmu kulturních statků, zvláště dojde-li mezi stranami konfliktu k rozporům ohledně uplatňování nebo výkladu ustanovení tohoto Protokolu.
2. Pro tento účel může každá z ochranných mocností buď na vyzvání jedné ze stran, generálního ředitele či ze své vlastní iniciativy navrhnout stranám konfliktu, je-li to uznáno za vhodné, schůzku jejich zástupců a zvláště orgánů odpovědných za ochranu kulturních statků na území některého státu, který není stranou konfliktu. Strany konfliktu jsou vázány uskutečnit schůzku, která jim byla navržena. Ochranné mocnosti navrhnou stranám konfliktu ke schválení osobu ze státu, který není stranou konfliktu, nebo osobu navrženou generálním ředitelem, a tato osoba bude přizvána k účasti na takové schůzce ve funkci předsedy.

Článek 36 Smírčí procedura bez účasti ochranných mocností

1. V konfliktu, pro nějž nebyly určeny žádné ochranné mocnosti, může generální ředitel poskytnout dobré služby či postupovat na základě jakékoli jiné formy smírčího řízení či zprostředkování s cílem urovnat rozpor.
2. Na vyzvání jedné strany či generálního ředitele může předseda Výboru navrhnout stranám konfliktu schůzku jejich zástupců a zvláště je-li to uznáno za vhodné, orgánů odpovědných za ochranu kulturních statků na území některého státu, který není stranou konfliktu.

Článek 37 Překlady a zprávy

1. Strany přeloží tento Protokol do svých úředních jazyků a předají tyto oficiální překlady generálnímu řediteli.
2. Strany každé čtyři roky předloží Výboru zprávu o provádění tohoto Protokolu.

Článek 38 Odpovědnost států

Žádným z ustanovení tohoto Protokolu týkajících se individuální trestní odpovědnosti není dotčena odpovědnost států podle mezinárodního práva, včetně povinnosti poskytnout odškodnění.

Hlava 9 Závěrečná ustanovení

Článek 39 Jazyky

Tento Protokol je vyhotoven v jazyce anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském, přičemž všech šest znění má stejnou platnost.

Článek 40 Podpis

Tento Protokol bude datován 26. března 1999. Bude otevřen k podpisu všem vysokým smluvním stranám v Haagu od 17. května 1999 do 31. prosince 1999.

Článek 41 Ratifikace, přijetí nebo schválení

1. Tento Protokol podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení vysokými smluvními stranami, které podepsaly tento Protokol, v souladu s jejich příslušnými ústavními postupy.
2. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního ředitele.

Článek 42 Přístup

1. Tento Protokol je otevřen k přístupu dalším vysokým smluvním stranám od 1. ledna 2000.
2. Přístup se provádí uložením listiny o přístupu u generálního ředitele.

Článek 43 Vstup v platnost

1. Tento Protokol vstoupí v platnost tři měsíce po uložení dvaceti listin o ratifikaci, přijetí, schválení či přístupu.
2. Poté vstoupí v platnost pro každou stranu tři měsíce po uložení jejích listin o ratifikaci, přijetí, schválení či přístupu.

nejrychlejší cestou.

Článek 45 Výpověď

1. Každá strana může tento Protokol vypovědět.
2. Výpověď musí být oznámena písemnou listinou uloženou u generálního ředitele.
3. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po obdržení listiny o výpovědi. Pokud se však vypovídající strana v okamžiku vypršení této lhůty účastní ozbrojeného konfliktu, nenabude výpověď účinnosti až do ukončení nepřátelských akcí nebo do dokončení operací na repatriaci kulturních statků, podle toho, co skončí později.

Článek 46 Oznámení

Generální ředitel informuje všechny vysoké smluvní strany, jakož i Organizaci spojených národů o uložení všech listin o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu uvedených v článku 41 a 42 a o výpovědích uvedených v článku 45.

Článek 47 Registrace u Organizace spojených národů

V souladu s článkem 102 Charty Organizace spojených národů bude tento Protokol registrován u Sekretariátu Organizace spojených národů na žádost generálního ředitele.

NA DŮKAZ TOHO níže podepsaní řádně zplnomocnění podepsali tento Protokol.

DÁNO V HAAGU, dne dvacátého šestého března 1999, v jednom vyhotovení, jež je uloženo v archivech UNESCO s tím, že ověřené kopie budou doručeny všem Vysokým smluvním stranám.